

Rat u Ukrajini. Dnevne informacije. Dan 118

Pripremile Sofija Olink i Marjana Zavijska

Na putu ka statusu kandidata za EU. Uoči samita Europske unije na kojem se glasa za status Ukrajine u EU, Ukrajina već usvaja ključne dokumente i reforme koje zahtijeva EU. Vrhovna Rada (Ukrajinski parlament) [podržala](#) je ratifikaciju Istanbulske konvencije, što je jedan od uvjeta za dodjelu Ukrajini statusa kandidata za članstvo u EU. Ukrajina je taj dokument potpisala prije 11 godina, ali je tek sada ratificiran. Također, Vrhovna Rada je usvojio Zakon 'O načelima državne antikorupcijske politike za 2021.-2025.'. [Zakon](#) će biti smjernica za antikorupcijsku strategiju, kao i za osiguranje napretka koji je postignut u sprječavanju i borbi protiv korupcije, te za osiguranje koherentnosti i sustavne prirode antikorupcijskih aktivnosti svih javnih tijela i lokalnih samouprava Ukrajine.

U međuvremenu premijer Mađarske Viktor Orban [pozvao je](#) na potporu davanja statusa kandidata za EU uoči samita Europske unije. Uz podršku Ukrajini i Moldaviji, pozvao je na dodjelu statusa Bosni i Hercegovini, kao i Gruziji.

Sve zemlje članice EU podupiru davanje Ukrajini statusa kandidata za pristupanje, [kaže](#) potpredsjednica Vlade za europske i euroatlantske integracije Olha Stefanišina .

Vanjska politika. Predsjednik PACE-a Tiny Kox [pozvao je](#) ruske vlasti i ruski narod da odmah prekinu rat protiv Ukrajine. U svom uvodnom govoru na ljetnom zasjedanju PACE-a pozvao je na daljnju potporu Ukrajini, a ne na navikavanje na činjenicu trajanja rata, kao i na preispitivanje postojećeg multilateralnog sustava u Europi kako bi se takvi ratovi spriječili u budućnosti.

Tajvan [će pružiti](#) financijsku pomoć za obnovu ukrajinskog grada Buča. Tajvanski ministar vanjskih poslova Joseph Wu obećao je u ponedjeljak donaciju od 500.000 dolara Buči kako bi pomogao u njenoj obnovi nakon što je bila devastirana ruskom invazijom. To je objavljeno tijekom online sastanka gradonačelnika Buče Anatolija Fedoruka i tajvanskog ministra vanjskih poslova.

Vijeće EU [odlučilo je obnoviti](#) sankcije koje je EU uvela kao odgovor na nezakonitu aneksiju Krima i grada Sevastopolja od strane Ruske Federacije, do 23. lipnja 2023. Restriktivne mjere uključuju zabrane usmjerene na uvoz proizvoda podrijetlom iz nezakonito pripojenog Krima ili Sevastopolja u EU, te zabranu za infrastrukturna ili financijska ulaganja i turističke usluge iz nezakonito pripojenog Krima ili Sevastopolja. Nadalje, zabrana izvoza određene robe i tehnologija krimskim tvrtkama ili za korištenje u nezakonito pripojenom Krimu u sektoru prometa, telekomunikacija i energije ili za traženje, istraživanje i proizvodnju nafte, plina i mineralnih resursa koji su također podložani ograničenjima EU-a.

Ukrajinski parlament [ratificirao](#) je sporazum o ukidanju carina i kvota na izvoz u Britaniju. Ukidanje uvoznih carina i carinskih kvota za ukrajinske proizvođače povećat će izvoz ukrajinskih poljoprivrednih proizvoda, koji se tradicionalno isporučuju u Veliku Britaniju. To uključuje brašno, mliječne proizvode, perad i poluproizvode, pastu od rajčice, sokove, šećer i drugo.

Gradovi pod napadom. Žestoke bitke vode se oko Sjeverodonjecka i Lisičanska jer rusko vodstvo želi da njegove trupe do 26. lipnja stignu do administrativnih granica regije Lugansk. U Sjeverodonjecku, Luganska regija, borbe s ruskim osvajačima već se vode u industrijskoj zoni grada a ukrajinski branitelji kontroliraju samo teritorij tvornice Azot, [kaže](#) guverner regije Lugansk Serhij Hajdaj .

U Harkivu je, kao posljedica raketnih udara, oštećena zgrada Harkivske državne zooveterinarske akademije.

Oružane snage Ukrajine [uništile](#) su bušne platforme Čornomorneftgaza u Crnom moru. Stoga Rusija neće moći proizvoditi plin u ukrajinskom Crnom moru. Ruska Federacija je još 2014. zaplijenila platforme za bušenje 100 km od Odese i 150 km od Krima. Ruske snage su ih koristile i za praćenje situacije na tlu uz pomoć elektroničke obavještajne službe.

Danas je, u roku od tri sata, ruska vojska ispalila 14 projektila na jug Ukrajine. 4 projektila pogodile su Očakiv u regiji Mikolajiv, a 10 projektila pogodile su regiju Odesa. U napadu su oštećena poljoprivredna područja u regiji i predgrađu Očakiva, te uništeno logističko skladište hrane u regiji Odesa.

Gradovi pod okupacijom. Oko polovice stanovništva, 450-500 tisuća ljudi, [ostaje](#) na okupiranom teritoriju Hersonske regije. Konkretno, više od 600 Ukrajinaca nalazi se u zarobljeništvu, uključujući aktiviste i sudionike rata u Donbasu. U ponedjeljak, zamjenik premijera Vereščuk [pozvao](#) civile da što prije napuste regiju Herson, uključujući i preko okupiranog Krima. Razlog tome je minimiziranje žrtava u slučaju oslobodilačke ofenzive.

U okupiranom gradu Berdjansku, regija Zaporizžja, ruski okupatori [organiziraju inscenirane redove u](#) centrima za administrativne usluge kako bi stvorili izgled velike potražnje za ruskim putovnicama. Prema obavještajnim izvješćima, građani koji ne pristanu stajati u redu upućuju se na javne radove. Sveukupno gledano, ukrajinska partizanska aktivnost vjerojatno ima posljedice na ruske napore da masovno pokrene procese davanja ruskog državljanstva unutar okupiranih teritorija, [izvještava](#) ISW.

Osoblje obrazovnih odjela [odbija](#) suradnju u okupiranim gradovima regije Zaporizžja. U Melitopolju je 90% od 2700 zaposlenika lokalnog odjela za obrazovanje odbilo surađivati s Rusima. 10% zaposlenika koji su pristali na suradnju uglavnom su tehnički radnici, posebice domari. U Berdjansku je manje od 50 učitelja među gotovo 1000 zaposlenika škole pristalo na suradnju.

Ukrajinski centar otpora [izvještava](#) da je masovni otpor na okupiranim područjima osujetio planove Rusa da se 'dobrovoljno' pridruže regijama. Prema novim planovima, Rusi imaju za cilj postupnu promjenu vojne uprave u tzv. civilnu. No, zbog protivljenja i otpora lokalnog stanovništva, rok je odgođen na jesen.

Ljudska prava. Rusija ilegalno drži više od 1500 civila Ukrajinaca u zatočeništvu, [kaže](#) Irina Vereščuk, ministrica reintegracije privremeno okupiranih teritorija. Ministrica ukazuje na poteškoće u oslobađanju civila iz zatočeništva, jer prema međunarodnom pravu civilni nemaju status pod kojim se mogu razmjenjivati. Ipak, tijekom 14 rundi razmjene ratnih zarobljenika razmijenjena su 103 civila. Vereščuk je također rekla da je prema ukrajinskim obavještajnim podacima 1,2 milijuna ljudi deportirano u Rusiju. Osim toga, 240.000 deportiranih su djeca, a njih 2.161 je siročad koja je ilegalno odvedena.

[Identificirani su](#) daljnji dokazi o ratnim zločinima i kršenju ljudskih prava. VostokSOS i DRA završili su preporuke na temelju dokaza o ruskim zločinima počinjenim u Ukrajini tijekom ruske invazije na Kijev, Černigiv, Sumi. Na primjer, od 4-og do 30-og ožujka 2022. škola Količivka južno od Černihiva redovito je granatirana iz obližnjeg okupiranog sela Ivanivka dok se 150 civila sklanjalo u podrumu škole. Rusko granatiranje također je ciljalo na medicinske ustanove, kao što je bio slučaj s bolnicom u Trostjancu tijekom okupacije. 4-ta oklopna Kantemirovkaja divizija postavila je kontrolni punkt koji je bolnicu izolirao od grada. Pacijenti i medicinsko osoblje, oko 60 ljudi, nisu mogli otići, a ranjenici i bolesnici nisu mogli doći do bolnice. Ruska vojska koristila je željezničku stanicu u Trostjancu kao stožer i mjesto zatočenja. Voditeljica stanice, Olga Tripilska, pokazala je timu sobu u podrumu s višestrukim tragovima krvi na zidu.

Sigurnost hrane. Blokiranje izvoza milijuna tona ukrajinskog žita je ratni zločin. Visoki predstavnik EU za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josep Borrell [rekao je](#) na sastanku ministara vanjskih poslova EU u Luksemburgu. Optužio je Rusiju da naoružava 'glad u narodu', pozivajući da se Moskva smatra 'odgovornom' za svoje postupke.

Njemačka [željeznica planira](#) pomoći ukrajinskom izvozu žitarica. Veleposlanica Savezne Republike Njemačke u Ukrajini Anka Feldhusen je rekao da se očekuje da će relevantni probni radovi biti dovršeni u srpnju 2022. Ukrajinski izvoz žitarica preko luka u Odesi sada je nemoguć, a radi se razvoju različitih rješenja za izvoz preko ukrajinsko-poljske granice. U međuvremenu, njemački ministar vanjskih poslova i ministar hrane i poljoprivrede [održat će](#) 24. lipnja u Berlinu konferenciju o sigurnosti hrane, gdje će biti uključeno i pitanje izvoza žitarica iz Ukrajine.

Energetska sigurnost. Slovačka razmatra obnovu naftovoda Družba kako bi opskrbila Ukrajinu gorivom, [piše](#) EuroActiv. To bi joj potencijalno moglo omogućiti da osigura Ukrajinu gorivom i prevlada nestašice zbog oštećenih pogona rafinerije nafte ruskim projektilima. Naftovod Družba, kojim ruska nafta teče u zemlju, mogao bi se pretvoriti u naftovod za isporuku goriva u ratom razorenu Ukrajinu, najavio je slovački ministar gospodarstva Richard Sulík.

Zdravstvena sigurnost. Prva dama Olena Zelenska [pokrenula](#) je pokretanje Nacionalnog programa mentalnog zdravlja i psihosocijalne podrške. Inicijativa dolazi kao odgovor kako bi Ukrajinci pogođeni agresorom imali pun i učinkovit pristup psihološkoj pomoći. Programom je posebno predviđeno provođenje stručne revizije uz sudjelovanje stručnjaka SZO-a, na temelju koje će se izraditi model sustava pomoći; pripremiti korak-po-korak plan za implementaciju modela; izgraditi sustava osposobljavanja, certificiranja, praćenje kvalitete izobrazbe psihologa, psihoterapeuta, psihologa koji rade u sustavu većine ministarstava, itd. Kabinet ministara Ukrajine je uspostavio Međuresorno koordinacijsko vijeće kako bi se uspostavila suradnju između ministarstava koja se bave socijalnim pitanjima, braniteljskim pitanjima, agencijama za provođenje zakona, gdje svako ima vlastiti skup resursa za psihološku pomoć. Međusektorska suradnja pomoći će u međusobnom jačanju institucija.

Prisilna migracija. Priljev ukrajinskih izbjeglica u Europsku uniju mogao bi postupno ublažiti nedostatak radne snage u eurozoni jer će se neki od onih koji bježe od rata, vjerojatno trajno nastaniti, [kaže](#) Europska središnja banka. Udio ukrajinskih izbjeglica koji ostaju u europodručju u srednjem roku će ovisiti o trajanju i težini rata. Što je rat dugotrajniji ili intenzivniji, broj izbjeglica će rasti. Prve izbjegličke valove činili su starci, djeca i radno sposobne žene. Međutim, očekuje se da će budući valovi uključivati i muškarce radno sposobne nakon ukidanja vojnog stanja, postupno povećavajući postotak radno sposobnih izbjeglica.

Sankcije. Estonija je [uvela](#) ograničenja na izvoz robe u Rusiju. Od 10. srpnja Estonija će uvesti zabranu izvoza u Rusiju koja uključuje stratešku robu koja se može koristiti za vojne operacije, poput bespilotnih letjelica ili termovizira. Zabrana će se odnositi na luksuznu robu – torbe, cipele, elektroniku i druge artikle koji koštaju više od 750 eura.

Rusija je izazvala zabrinutost u Bruxellesu nakon što je zaprijetila osvetom zbog zabrane Litve na tranzit neke robe preko njezina teritorija u rusku eksklavu Baltičkog mora u Kalinjingradu, [javlja](#) Reuters. Prošlog tjedna Vilnius je zabranio tranzit robe pod sankcijama Europske unije preko litavskog teritorija do i iz Kalinjingrada, pozivajući se na pravila EU o sankcijama.

Josep Borrell, visoki predstavnik EU za vanjsku politiku, kaže da je Litva jednostavno provodila režim sankcija bloka. No, imajući u vidu rizik odmazde, provjerio bi da li se poštuju sva pravila. Ipak, rusko ministarstvo vanjskih poslova [pozvat će](#) u utorak veleposlanika Europske unije u Moskvi Markusa Ederera zbog litvene zabrane tranzita robe. pod sankcijama EU preko Kalinjingrada, rekao je u ponedjeljak guverner Kalinjingrada.

Okoliš. Parlament Ukrajine [usvojio](#) je zakon №2207-1-d 'O gospodarenju otpadom'. Usvajanje zakona bio je važan korak prema usklađivanju ukrajinskog zakonodavstva s EU. Prijedlog zakona omogućit će uvođenje europske hijerarhije gospodarenja otpadom, organizaciju planiranja sustava gospodarenja otpadom na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, zatvaranje starih odlagališta, te privođenje preostalim europskim standardima, stvaranje uvjeta za izgradnju modernih odlagališta otpada, infrastrukture za recikliranje otpada u Ukrajini prema europskim pravilima te otvorenim za investitore itd.

Financije. Ukrajina je postala [promatrač](#) u Europskom Blockchain Partnerstvu (EBP), inicijativi za razvoj strategije EU-a o blockchainu i izgradnju blockchain infrastrukture za javne usluge. Status promatrača korak je prema punopravnom članstvu, za što su lobirali ukrajinski dužnosnici i članovi kripto zajednice.

Ratne priče. Nakon početka rata punog razmjera, Olha Lenjuk, autorica tekstova iz Zapadne Ukrajine, oprostila se od svog supruga, koji se regrutirao u lokalne obrambene snage, te je počela dobrovoljno raditi - tkati maskirne mreže i boriti se na cyber fronti. Ona to čini kako bi Ukrajina ostala slobodna i demokratska zemlja. U [priči](#) pročitajte zašto Olha misli da je sloboda potrebna kao i disanje .

Video preporuka. Tisuće izbjeglica iz Ukrajine poslone su u takozvane filtracijske logore, gdje su ispitane i potom prisiljene preseliti se u Rusiju. Neki od tih Ukrajinca su pobjegli u Estoniju. Poslušajte priče u videu The New York Timesa : [Preživljavanje ruskih 'filtracionih kampova'](#) .

Kutak za čitanje.

- [Status kandidata za EU za Ukrajinu idealan je odgovor na rusku agresiju - Atlantsko vijeće](#)
- [Nova vrsta aktivista zajedno cilja na ukrajinski rat i klimatsku krizu - The New York Times \(nytimes.com\)](#)
- [Ukrajina oplakuje 'našu zlatnu generaciju' ubijenu na bojišnici | Čuvar](#) – Smrt Romana Ratušnja, 24, istaknutog borca za zaštitu okoliša koji je poginuo u borbi protiv Rusa, postala je simbol rata s teškim posljedicama za društvo.
- [' Naš sin želi biti vojnik': intervju s prvom damom Ukrajine | The Economist](#)

Statistika.

- Glavni stožer Oružanih snaga Ukrajine objavio je ukupne procijenjene gubitke ruske vojske od 10 sati ujutro, 21. lipnja 2022.: ljudstvo – oko 34 100, tenkovi – 1496, borbena oklopna vozila – 3606, topnički sustavi – 752, višecijevni raketni bacači – 239, protuzračni sustavi – 98, zrakoplovi s fiksnim krilima – 216, helikopteri – 181, bespilotne zračne letjelice operativno-taktičke razine – 611, krstareće rakete – 137, čamci i laki gliseri – 14, kamioni i cisterne za gorivo – 2537, specijalna oprema – 59.

Svaka akcija je važna, nijedan doprinos nije premali!

- Podržite [PLAST Berlin](#) (izviđačka organizacija) u njihovim naporima prikupljanja sredstava za kupnju i pakiranje medicinskih ruksaka i kompleta prve pomoći koji su dostavljeni u Ukrajinu.
- Podijelite ove ažurirane informacije o situaciji u Ukrajini, bilo na društvenim mrežama, s lokalnim medijima ili širenjem ove kratke informacije.
- Pretplatite se na naša dnevna ažuriranja na [Twitteru](#) i [našoj web stranici](#) .

Hvala vam što podržavate Ukrajinu! Slava Ukrajini!